

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej: **P.**, zastúpenej advokátskou kanceláriou **F.**, proti povinnému: **M.**, o vymoženie **477,99 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 14Er/244/2005, o odvolaní a dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 17CoE/133/2012-36 z 25. septembra 2012, takto

r o z h o d o l :

- I.** Konanie o odvolaní oprávnenej **z a s t a v u j e.**
- II.** Návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a.**
- III.** Dovolanie oprávnenej **o d m i e t a.**
- IV.** Povinnému **n e p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Poprad ako súd exekučný 5. augusta 2005 poveril súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu na základe notárskej zápisnice spísanej 24. apríla 2005 notárom J. pod sp. zn. N 1741/05, NZ 17504/05.

Následne Okresný súd Poprad uznesením č. k. 14Er/244/2005-19 z 1. februára 2012 exekúciu zastavil. Vychádzal zo zistenia, že notárska zápisnica, na podklade ktorej bolo vedené exekučné konanie nebola spôsobilým exekučným titulom. Uviedol, že pri zastupovaní

povinného došlo k zjavnému porušeniu zákona, pretože za povinnú osobu uznal záväzok advokát, osoba, ktorej záujmy boli v rozpore so záujmami povinného. Splnomocnenie pre M. ako splnomocnenca povinného (dlžníka) bolo súčasťou predtlaču zmluvy o úvere. Zmluvná voľnosť povinného bola takýmto postupom zo strany oprávnenej obmedzená. Povinný nemal možnosť voľby iného splnomocnenca. Len na základe toho, že povinný ako dlžník podpísal zmluvu o úvere nemožno konštatovať, že platne splnomocnil určeného advokáta na spísanie notárskej zápisnice. Navyše splnomocnenec bol vybraný priamo oprávnenu ako veriteľom a v tejto situácii chýbal predpoklad, že by splnomocnenec hájil záujmy osoby, ktorá mu plnú moc udelila, ale naopak táto skutočnosť nasvedčuje záveru, že bude hájiť predovšetkým záujmy subjektu, ktorý ho vybral do predtlaču. Vzhľadom na tento evidentný rozpor záujmov konajúci súd dospel k záveru, že predmetné plnomocnenstvo nebolo platne udelené. Následne konštatoval, že notárska zápisnica bola neúčinná a aj nevykonateľná, pretože zástupca nemal platnú plnú moc. Exekučný súd tak musel postupovať v zmysle § 58 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len Exekučný poriadok) a s poukazom na § 57 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku v spojení s § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka a exekúciu zastaviť.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Prešove (ako súd odvolací) rozhodol uznesením č. k. 17CoE/133/2012-36 z 25. septembra 2012 tak, že napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil. Ďalším výrokom zamietol návrh oprávnenej na prerušenie konania. Na margo návrhu na prejudiciálne konanie poukázal na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, ktorá právny názor oprávnenej nepodporila, pretože je vecou členských štátov, aby sa vyrovnali s otázkou, či v konkrétnom prípade ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. Ďalej v zhode so súdom prvého stupňa konštatoval, že exekučný súd je povinný dôsledne skúmať, či sú splnené formálne i materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie, a to v každom štádiu vedenia exekúcie na návrh účastníka ako aj bez návrhu. K námietke oprávnenej dodal, že povinný nemohol udelené plnomocnenstvo kedykoľvek odvolať, nakoľko plnomocnenstvo nebolo platné a neplatný právny úkon nemožno odvolať.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove - vo výroku zamietajúcom návrh na prerušenie konania postupom podľa § 109 ods. 1 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) v spojení s čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie - podala oprávnená odvolanie, ktoré odôvodnila tým, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2

písm. a/ O. s. p.) a že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.) a je nepreskúmateľné. Žiadala rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove podala oprávnená (ďalej aj dovolateľka) tiež dovolanie, v ktorom uviedla, že súdy:

- rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ O. s. p.),
- konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O. s. p.), lebo vykonateľnosť exekučného titulu už bola právoplatne posúdená pri poverení súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu,
- oprávnenej odňali možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) tým, že nezohľadnili jej námietky, konali bez pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola rozhodovaná na základe správneho právneho základu, súčasťou ktorého je aj výklad práva Európskej únie,
- sa v konaní dopustili inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), najmä nesprávne zistili skutkový stav, nevykonali náležité dokazovanie,
- napadnuté rozhodnutie založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Zároveň žiadala, aby bolo dovolacie konanie prerušené podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len Súdny dvor) predložené prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len Najvyšší súd SR) najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže konať o odvolaní oprávnenej.

Oprávnená v procesnom postavení, v ktorom sa nachádza v preskúmvanej veci bola už účastníčkou konania vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných konaniach pred Najvyšším súdom SR, v ktorých tak ako aj v tomto prípade podala odvolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu. Najvyšší súd SR konanie o jej odvolaniach v týchto

veciach zastavil (vid' napríklad rozhodnutia z 11. septembra 2013 sp. zn. 6Co/48/2013, z 22. augusta 2013 sp. zn. 4CoE/40/2013, z 13. augusta 2013 sp. zn. 3OboE/39/2013, zo 6. augusta 2013 sp. zn. 3CoE/43/2013, z 9. júla 2013 sp. zn. 5CoE/30/2013, z 24. júna 2013 sp. zn. 4OboE/13/2013) s tým, že odvolaním možno napadnúť len rozhodnutie súdu prvého stupňa a Najvyšší súd SR na rozhodnutie o odvolaní smerujúcom proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je funkčne príslušný (§ 9 ods. 1 a 2 O. s. p. a § 10 ods. 1 a 2 O. s. p.). Najvyšší súd SR na uvedené rozhodnutia v podrobnostiach poukazuje s tým, že aj v preskúmvanej veci sa stotožňuje s právnymi závermi v nich vyjadrenými.

Vzhľadom k tomu, že funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu SR na prejednanie odvolania oprávnenej nie je daná, Najvyšší súd SR konanie o odvolaní zastavil (ust. § 103 a 104 ods. 1 O. s. p.).

II. Najvyšší súd SR ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove podala včas oprávnená, zastúpená v súlade s ust. § 241 ods. 1 veta druhá O. s. p. skúmal najskôr, či je dôvodný jej návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

K podobnému návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania sa už Najvyšší súd SR vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad je možné uviesť rozhodnutia z 22. augusta 2013 sp. zn. 4Cdo/24/2013, z 21. augusta 2013 sp. zn. 5ECdo/40/2013, z 26. júla 2013 sp. zn. 2ECdo/63/2013, z 9. júla 2013 sp. zn. 4Cdo/326/2012 a z 3. júla 2013 sp. zn. 3Cdo/34/2013, na ktoré Najvyšší súd SR v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania. Dovolací súd vzhľadom na to nedôvodný návrh na prerušenie konania zamietol.

III. V ďalšom Najvyšší súd SR bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., dovolateľkou napadnuté uznesenie, ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávnenej preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/, e/ a g/ O. s. p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávnenej, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jej dovolania podaného v preskúmvanej veci sa už Najvyšší súd SR vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza Najvyšší súd SR rozhodnutia z 22. augusta 2013 sp. zn. 4Cdo/24/2013, z 21. augusta 2013 sp. zn. 5ECdo/40/2013, z 26. júla 2013 sp. zn. 2ECdo/63/2013, z 9. júla 2013 sp. zn. 4Cdo/326/2012 a z 3. júla 2013 sp. zn. 3Cdo/34/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedeným v predchádzajúcom odseku Najvyšší súd SR konštatoval:

1. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná, iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach, ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad ustanovenia § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku).

2. Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nie je rozhodnutím o veci samej, preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle § 237 písm. d/ O. s. p. (viď aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 1. februára 2012 sp. zn. 5Cdo/205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012).

3. Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku) vychádza z tvrdení oprávnenej v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu.

4. Exekúciu možno vykonať len na podklade notárskej zápisnice, ktorá má náležitosti uvedené v § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku; ak tieto náležitosti nemá, nejde o vykonateľný exekučný titul. Ak je za exekučný titul označená notárska zápisnica, je exekučný súd povinný skúmať, či na jej podklade možno vykonať exekúciu (porovnaj obdobne R 58/1997). Pokiaľ notárska zápisnica nie je vykonateľný exekučný titul je exekúcia neprípustná, čo je dôvod na zastavenie exekučného konania (I. ÚS 151/2011 a I. ÚS 155/2011). Najdôležitejšou náležitosťou notárskej zápisnice ako exekučného titulu je súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. Ak niekto ako zástupca vysloví za povinnú osobu takýto súhlas napriek tomu, že nie je oprávnený za ňu konať, nejde o súhlas povinnej osoby. Zastupovať iného nemôže ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného (§ 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka) – o taký prípad ide tiež vtedy, keď určitý nebankový subjekt má vopred vytypovaného „zástupcu“ druhej zmluvnej strany, následné úkony ktorého sledujú nie záujmy ním zastupovanej zmluvnej strany, ale záujmy nebankového subjektu. Dohoda o zastúpení je v tomto prípade neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka), preto je absolútne neplatný aj splnomocnencom udelený „súhlas“ s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, v dôsledku čoho chýba podstatná náležitosť jej materiálnej vykonateľnosti (§ 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku).

5. Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. ak súd oboznamovanie s obsahom listín (ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie exekúcie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný) nevykonával na pojednávaní a za prítomnosti oprávnenej a povinného; obdobne, teda aj bez nariadenia pojednávania,

vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávnenej, môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania.

6. Ak sa exekúcia navrhuje na podklade notárskej zápisnice, ktorá nemá náležitosti vykonateľného exekučného titulu (§ 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku) ide o dôvod, so zreteľom na ktorý treba žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnuť (prípadne, ak táto okolnosť vyjde najavo až po poverení súdneho exekútora, exekučné konanie zastaviť).

Tieto právne závery (viď body 1. až 6.) zastáva Najvyšší súd SR aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade označená notárska zápisnica, z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov, nie je vykonateľný exekučný titul. Osobitne k námietke oprávnenej, že súdy oboch stupňov nevytýčili vo veci ústne pojednávanie aj keď podľa zákona tak boli povinné urobiť, Najvyšší súd SR konštatuje, že tak ako správne poznamenala oprávnená zákonom č. 230/2012 Z. z. účinným od 9. augusta 2012 (zákon bol účinný do 31. decembra 2012) bol novelizovaný Exekučný poriadok, ktorý ustanovenie § 57 Exekučného poriadku doplnil o odsek 5, v zmysle ktorého súd nariadi pojednávanie, ak rozhoduje podľa § 57 ods. 1 písm. g/ a k/. Dovolateľka nesprávne namietala, že súd prvého stupňa v danom prípade vyhlásil exekúciu za neprípustnú a následne ju zastavil, keďže v danej veci prvostupňový súd exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku, na ktorý dôvod zastavenia exekúcie sa povinnosť nariadiť pojednávanie nevzťahovala. Navyše súd prvého stupňa by ani nemohol postupovať podľa ustanovenia § 57 ods. 5 Exekučného poriadku, nakoľko v danom prípade exekúciu zastavil uznesením z 1. februára 2012 a uvedené ustanovenie nadobudlo účinnosť až 9. augusta 2012. Odvolací súd v danom prípade postupoval v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O. s. p., ak o odvolaní oprávnenej rozhodol bez nariadenia pojednávania. V danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle § 214 ods. 1 O. s. p. a rovnako nebol splnený ani jeden z ostatných dvoch dôvodov v zmysle písm. b/ a c/ uvedeného ustanovenia, pre ktoré predseda senátu odvolacieho súdu musí vždy nariadiť pojednávanie; nariadenie pojednávania bolo na úvahe odvolacieho súdu. Dovolací súd ďalej dodáva, že súdy oprávnenej tiež neodňali možnosť konať pred súdom tým, že jej neumožnili viesť kontradiktórne konanie, keďže vzhľadom na predložené listinné dôkazy postačuje, ak sú

rozhodujúce skutočnosti osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu vrátane do neho založených listín a príloh.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O. s. p., Najvyšší súd SR odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

IV. Oprávnená z procesného hľadiska zavinila, že sa konanie o jej odvolaní muselo zastaviť a vznikla jej povinnosť nahradiť povinnému trovy tohto konania (§ 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 146 ods. 2 O. s. p.). V konaní o jej dovolaní vzniklo procesne úspešnému povinnému právo na náhradu trov konania proti oprávnenej, ktorá úspech v dovolacom konaní nemala (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd SR nepriznal povinnému náhradu trov týchto konaní, lebo povinný nepodal návrh na ich priznanie (§ 151 O. s. p.).

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 27. novembra 2013

JUDr. Štefan Šatka, v. r.
predseda senátu

v zastúpení JUDr. Juraj Seman
(§ 158 ods. 1 O. s. p.)

Za správnosť vyhotovenia: Ingrid Habánová